

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Uw referentie: 27706637

Betreft: Reactie RadioCorp op NPO Concessiebeleidsplan 2022-2026

Ten eerste wil ik u hartelijk danken voor het aanmerken van de Vereniging van Commerciële Radio én de daarbij aangesloten leden als mogelijke belanghebbenden bij de goedkeuringsprocedure, alsmede de mogelijkheid om reeds een eerste inbreng te verstrekken over de aanvragen van de NPO. Ik reageer in mijn hoedanigheid van directeur/gemachtigde van RadioCorp B.V./ 100% NL TV BV; exploitant van 100% NL (radio), 100% NL TV alsmede een aantal online-themakanalen waaronder 100% NL Feest, alsmede directeur/gemachtigde van SLAM! B.V.; exploitant van SLAM! (radio), SLAM!TV , SLAM! online alsmede een aantal online-themakanalen, hierna gezamenlijk: RadioCorp.

Status Concessiebeleidsplan

Toch is de vraag wat voor nut deze exercitie heeft. U schrijft dat de eerste inbreng van belanghebbenden over de aanvragen van de NPO door u zullen worden gedeeld met de Raad voor Cultuur, het Commissariaat voor de Media en de Autoriteit Consument en Markt. Uiteindelijk komt na een lange procedure uw definitieve besluit t.a.v. het nieuwe concessiebeleidsplan van de NPO in de Staatscourant.

Maar wat is vervolgens de waarde van dit Concessiebeleidsplan? Want de NPO, met een -naar het oordeel van RadioCorp onterecht- beroep op artikel 7 van de Grondwet, stelt zich op het standpunt dat het concessiebeleidsplan hooguit als een richtlijn moet worden opgevat, maar dat er vanuit de overheid geen handhavingsbevoegdheid is om de NPO ook echt aan de uitvoering van dat plan te houden.

Dit blijkt uit de SterrenNL-procedure die thans door RadioCorp, NPO en het Commissariaat voor de Media worden gevoerd en waarin de Rechtbank Midden-Nederland weldra een uitspraak zal doen . De NPO, gesteund door het Commissariaat voor de Media, stelt bij monde van haar advocaat mr. Waszink in haar brief aan de rechtbank Midden-Nederland van 4 mei 2020:

“Ten derde (en wederom in het verlengde daarvan) is het Commissariaat niet bevoegd om het Concessiebeleidsplan van de NPO te handhaven. Dit is een (beleids)document. Bepaalde uitgangspunten die door de NPO daarin zijn geformuleerd (zoals hetgeen over de samenhang tussen hoofd- en subkanalen wordt gesteld) betreffen geen juridische normen, laat staan dat het Commissariaat deze (zonder uitdrukkelijke wettelijke grondslag) door middel van sancties zou kunnen handhaven. Ook de nieuwe diensten-toets van artikel z.zo jo. z.zr Mediawet is gebaseerd op dat principe. De toets is beperkt tot de vraag of wordt voorzien in een behoefte bij het publiek en de markttoets. In de inhoud van een aanbod mag, ook door de Minister, juist niet worden getreden. Zie bijvoorbeeld Kamerstukken II 2014-2015, 54 264, nr. 3, p. 10.”

Het wordt door de NPO dus overduidelijk gesteld: het Commissariaat voor de Media is niet bevoegd om het Concessiebeleidsplan van de NPO te handhaven! Het gaat, aldus de NPO, slechts om 'een beleidsdocument'. De NPO kan dus het ene voorschotelen en zonder enige consequenties het andere doen. In de kwestie waarover de rechtszaak draait gaat het er om dat SterrenNL weliswaar een goedgekeurd aanbodkanaal is, maar dat het géén afgeleide ('verdieping/verbreding') is van NPO Radio 5, wat volgens het huidige Concessiebeleidsplan wél zo zou moeten zijn. De NPO schrijft dus zélf in het plan 2016-2021 dat themakanalen een afgeleide moeten zijn van één van de hoofdkanalen (en zelfs dat themakanalen anders 'niet kunnen bestaan', zie p. 117), krijgt daarvoor toestemming van de Minister van OC&W, maar continueert -kennelijk eveneens met toestemming van de Minister van OC&W- een aanbodkanaal dat dat nadrukkelijk NIET is.

Bottomline is dat er een langdurig ambtelijk proces gaande is waarbij veel instanties en belanghebbenden betrokken zijn, en waarin driftig wordt geadviseerd, om uiteindelijk tot een goedgekeurd concessiebeleidsplan te komen, maar dat notabene de NPO zélf van oordeel is dat nadat dat plan is gepubliceerd in de Staatscourant, niemand de NPO meer wat kan maken. En al helemaal de Minister of het Commissariaat voor de Media niet.

Instemming beëindiging aantal themakanalen

Uiteraard reageert RadioCorp instemmend op het voornemen van de NPO om de themakanalen audio NPO 3FM Alternative; NPO FunX Slow Jamz; NPO FunX Dance en NPO Radio 4 Concerten te beëindigen. Met name NPO FunX Slow Jamz is een rechtstreekse belastingvrije concurrent voor ons onlinekanaal Juize en het eveneens met belastinggeld gefinancierde reclamevrije NPO FunX Dance zit rechtstreeks in het vaarwater van SLAM!

NPO SterrenNL

In mijn verdere reactie zou ik me graag willen beperken tot de positie van SterrenNL. RadioCorp ziet - zoals bekend- dit kanaal als een oneerlijke concurrent van 100% NL.

In 2003 heeft de Minister van OCW een aantal FM-frequentiepakketten voorbestemd voor 'doelgroepradio'. Eén van die frequentiepakketten, FM-kavel A9, is daarbij voorbestemd voor een programma dat overwegend bestaat uit Nederlandstalige muziek. 100% NL geeft daar invulling aan. In de toelichting bij de Regeling Aanwijzing en Gebruik Frequentieruimte commerciële radio-omroep 2003 schreef de Minister van OCW:

"In de praktijk is echter gebleken dat het aanhouden van een hoog percentage Nederlandstalige muziek in een radioprogramma een rendabele exploitatie in de weg kan staan".

En in het algemeen gold voor de geclausuleerde FM-kavels, aldus dezelfde Minister van OCW in de Regeling AGF 2003, dat ook partijen de mogelijkheid zouden krijgen FM-frequenties te verwerven die naar hun aard, inhoud of doelgroep gericht zijn op specifieke doelgroepen met als consequentie verhoudingsgewijs lagere inkomsten of hogere kosten. RadioCorp heeft zich met 100% NL ingeschreven voor zo'n FM-kavel, die uiteindelijk ook verworven, en geeft sindsdien invulling aan hetgeen de Minister van OCW met zijn beleidskeuze in 2003 heeft beoogd, namelijk dat er ook een landelijk radiostation is dat de Nederlandstalige muziekcultuur stimuleert terwijl er tevens sprake is van zowel hoge kosten (miljoenen per jaar) alsmede een winstmarges van ruim onder de 5% per jaar.

100% NL heeft het hoofd boven water weten te houden, maar de positie van 100% NL is uiterst precair. Indien SterrenNL er in slaagt om slechts 15% van de luisteraars over te nemen (en dat kan SterrenNL met uitdijende DAB+ ontvangst en forse stijging van de onlinebeluistering); dan zal de reclamevrije met belastinggeld gefinancierde SterrenNL daarmee 100% NL structureel in de rode cijfers weten te duwen. RadioCorp ziet SterrenNL daarom als gevaar voor het voortbestaan van 100% NL. Het is daarom voor RadioCorp onbegrijpelijk dat de Minister van OCW met de kennis die de Minister zélf had, de NPO toestemming heeft gegeven om -daar waar 100% NL ook in muzikaal opzicht zich aan strakke muziekgeregels heeft te houden conform haar vergunningsvoorschriften- een rechtstreekse concurrent voor 100% NL te beginnen die alle vrijheid van muzikaal programmeren krijgt (hetgeen 100% NL niet heeft), volledig met belastinggeld wordt gefinancierd en geen reclame hoeft uit te zenden (waardoor het programma van SterrenNL aantrekkelijker kan worden dan 100% NL omdat 100% NL uiteraard moet zien te overleven van de reclame-inkomsten).

NPO SterrenNL is geen themakanaal maar een hoofdkanaal

Als bijlage stuurt RadioCorp het handhavingsverzoek jegens NPO SterrenNL mee van 25 september 2018, waaruit blijkt dat SterrenNL géén afgeleide ('verdieping/verbreding') is van NPO Radio 5. Het Commissariaat heeft dit handhavingsverzoek afgewezen omdat men zich dus niet bevoegd acht.

NPO Radio 5 richt zich op een doelgroep tussen 55 en 70 jaar, SterrenNL is qua programmering gelijkwaardig aan 100% NL en 100% NL richt zich juist op liefhebbers van Nederlandstalige muziek in de doelgroep 20-50 jaar.

In het Concessiebeleidsplan 2016-2021 staat dat themakanalen als SterrenNL een afgeleide moeten zijn van het hoofdkanaal waar ze aan gekoppeld zijn. In de jaren voorafgaande aan 2016 was SterrenNL een themakanaal van NPO Radio 2. Sinds 1 januari 2016 is dat NPO Radio 5 terwijl SterrenNL inhoudelijk niet is gewijzigd. Het is overduidelijk dat NPO Radio 2 en NPO Radio 5 geheel verschillende doelgroepen proberen te bereiken, dus hoe kan een themakanaal van NPO Radio 2, zonder inhoudelijke wijziging, vervolgens een themakanaal zijn van NPO Radio 5 en daar een verdieping/verbreding van zijn? Ook in het Concessiebeleidsplan 2022-2026 staat weer dat SterrenNL een extensie is van NPO Radio 5.

Het antwoord laat zich raden: dat is het dus niet. Er bestaan in het geheel geen inhoudelijke raakvlakken tussen de programmering van SterrenNL en NPO Radio 5. De situatie is nog exact zo als ten tijde van het handhavingsverzoek in 2018.

Als SterrenNL als themakanaal van NPO Radio 5 helemaal geen themakanaal van Radio 5 is wegens het totaal ontbreken van inhoudelijke raakvlakken, dan is NPO SterrenNL dus geen themakanaal maar een hoofdkanaal. Probleem daarbij is dan wel dat SterrenNL door de Minister niet is erkend als hoofdkanaal. Maar, eenvoudig geredeneerd, het is géén themakanaal en als het geen themakanaal is dan is NPO SterrenNL dus een hoofdkanaal.

Beweringen van NPO omtrent SterrenNL in Concessiebeleidsplan onjuist

Wat zendt NPO SterrenNL uit? De programmering bestaat uit een non-stopmuziek playlist met populaire Nederlandstalige muziek. Het betreft hier een mix van 100% NL en haar themakanaal 100% NL Feest. Van 10 tot 12 's ochtends wordt de nonstopmuziek onderbroken door een gepresenteerd muziekprogramma door Emilie Sleven, en van 16 tot 18 uur is er een gepresenteerd muziekprogramma door Jan Paparazzi met ook showbiznieuwtjes.

Aan de kwaliteit van Emilie Sleven en Jan Papparazzi zal het niet liggen. Beiden zijn uitstekende radiomakers. Alleen hebben beiden niet alleen een lange staat van dienst bij commerciële radio-omroepen, ze maken beiden ook een programma dat geheel in lijn is van wat ook commerciële radiozenders uitzenden.

Een luisteraar die naar NPO Radio 5 luistert zal niet zo snel SterrenNL aanzetten; maar een 100% NL luisteraar zal dat wél doen en vice-versa. Waarbij SterrenNL mogelijk als aantrekkelijker wordt ervaren door de luisteraar omdat de reclame bij SterrenNL geheel ontbreekt.

Net als 100% NL is SterrenNL louter gericht op het brengen van entertainment middels Nederlandstalige muziek. De programmering bestaat grotendeels uit een nonstop muziekplaylist en enkele uren per dag op populaire wijze gepresenteerde radioprogramma's met Nederlandstalige muziek. En that's it. Het 'cultuuraspect' van NPO SterrenNL is dat nu eenmaal alle muziek cultuur is. Maar zo geredeneerd hebben ook Qmusic, Radio 538 en zeker 100% NL en SLAM! uiteraard een zeer hoog cultuurgehalte.

Op pagina 25/26 schrijft de NPO in haar Concessiebeleidsplan 2022-2026:

"Het meest kenmerkende element van bijna al onze audiokanalen is muziek. We bieden daarmee een belangrijke meerwaarde voor de Nederlandse samenleving. Met het totale muzikaanbod bedienen we verschillende smaakgemeenschappen en bieden we een podium voor kunst- en cultuuruitingen, met een belangrijke focus op de live-beleving rond festivals en concerten en op Nederlandse artiesten. Dat laatste geldt voor diverse muzikanten in uiteenlopende genres, waardoor we ook de muziekdiversiteit in Nederland stimuleren. We willen dat onze audiokanalen belangrijke podia blijven voor innovatie, talentontwikkeling, cultuureducatie en participatie. Daar gaan we explicieter op sturen met specifieke doelen en criteria voor alle kanalen waarvan het grootste deel van het aanbod bestaat uit muziek."

En verderop op bladzijde 26:

"We behouden de subkanalen NPO Radio 2 Soul & Jazz, NPO Radio 5 Sterren NL en NPO 3FM KX. De profielen van onze lineaire audiokanalen sluiten aan bij de overkoepelende aanbodprofielen en de daaraan gekoppelde publieksbehoeftes en leidmotieven: verbinden, verdiepen, verrijken en stimuleren."

Op bladzijde 59 wordt NPO SterrenNL als 'extensie' opgevoerd van NPO Radio 5. Dit kan, evenals zoals in voorgaande concessiebeleidsplannen werd gesproken over dat een themakanaal een afgeleide moest zijn van het hoofdkanaal, slechts betekenen dat het hier een programmatisch inhoudelijke koppeling zou moeten betreffen.

Alleen toont RadioCorp keer op keer aan dat dit niet klopt voor de relatie van SterrenNL met Radio 5. Ook de NPO zélf slaagt er al jarenlang niet in aan te tonen dat die koppeling van NPO Radio 5 en SterrenNL er wél zou zijn. In plaats daarvan beargumenteert de NPO dat er niet gehandhaafd kan worden omdat dat in strijd zou zijn met artikel 7 van de Grondwet. Daarmee geeft de NPO feitelijk toe dat RadioCorp het bij het juiste eind heeft door te stellen dat de koppeling tussen NPO Radio 5 en SterrenNL er gewoonweg niet is. Maar als je als NPO ook geen raakvlakken kunt zien tussen SterrenNL en NPO Radio 5, waarom schrijf je dan in je concessiebeleidsplan dat die er wél is?

NPO Radio 5 richt zich op een ouder luisterpubliek met themaweken als “de week van de jaren 60’ en ‘de week van de jaren 70’ met daarin muziek en feitjes uit die decennia. Maar terwijl uit de luidsprekers bij Radio 5 Engelbert Humperdinck schalt, zendt SterrenNL de nieuwste single uit van Nederlandstalig muzikant Frans Duijts met rapper Donnie, die ten tijde van het schrijven van deze zienswijze de nr.1 is in de SterrenNL Top 25.

Waar NPO Radio 5 tracht vooral een breed publieksgroep te bereiken in de leeftijdscategorie 55-70 jaar, is NPO SterrenNL -evenals 100% NL- doelgroep radio met Nederlandstalige muziek voor de leeftijdsgroep 20-50 jaar. Zoals gezegd is de muziek op SterrenNL een mix van de dezelfde muziek die je ook op 100% NL en haar themakanaal 100% NL Feest hoort. Frans Duijts en Rapper Donnie komen voorbij op 100% NL Feest en Marco Borsato op 100% NL; SterrenNL draait ze allebei op één kanaal. Maar dat maakt SterrenNL nog geen afgeleide van NPO Radio 5.

Bij het plaatje “De lineaire audiokanalen” op bladzijde 26 staat NPO Radio 5 onder “verbinden en verrijken” met als positionering: *“Aanbod dat ervoor zorgt dat brede publieksgroepen zich erdoor aangesproken kunnen voelen.”*

NPO SterrenNL staat bij “Verrijken” met als positionering: *“Aanbod voor een publiek dat inspiratie wil opdoen, gericht op kunst- en muziekuitingen”.*

Als je het allemaal zo leest dan wekt de NPO de indruk dat het bij NPO SterrenNL wel om een rijk geschakeerd aanbod aan muziekprogramma’s moet gaan, waarbij presentatoren in gesprek gaan met muzikanten over de ontwikkeling van hun muziek; nieuwste producties laten horen, inhoudelijke gesprekken voert met producers en waarbij er veel live muziek vanaf podia ten gehore worden gebracht.

Want de NPO schrijft aldus dat *“we willen dat onze audiokanalen belangrijke podia blijven voor innovatie, talentontwikkeling, cultuureducatie en participatie”.* Dus dat zou inhouden dat ze dat nu ook al zijn. Alleen stroken deze woorden niet met het eenvoudigweg afdraaien van een nonstop muziekplaylist met daarop de meest populaire Nederlandstalige muzieknummers van het moment, onderbroken door enkele uren gezellige muziekprogramma’s met ondermeer showbiznieuwtjes. Tenzij je uiteraard van oordeel bent dat de nieuwe liefde van Andre Hazes jr. ook onder ‘cultuureducatie’ valt.

Geen publieke noodzaak voor SterrenNL

100% NL was er het eerst. Pas enkele jaren later volgde SterrenNL. Van meet af aan was er dus géén publieke noodzaak voor SterrenNL, nu de Minister van OCW in het commerciële domein juist frequenties had gereserveerd voor een station met Nederlandstalige muziek. Buiten 100% NL zijn ook op de niet-landelijke commerciële radiomarkt meerdere radiostations die zich toeleggen op Nederlandstalige muziek, en veelal ook regionale Nederlandstalige muziek, waaronder Radio NL en Radio Continu. Online zijn er zelfs tientallen private radiozenders te vinden met Nederlandstalige muziek in allerlei segmenten. En daarnaast zijn er natuurlijk ook nog de non-stopmuziek playlisten op ondermeer Spotify die zich op Nederlandstalige muziek toeleggen.

Er was en is dus al een zeer groot aanbod aan Nederlandstalige muziek in de markt. Luisteraars hebben volop keuze. En alleen al 100% NL met daarbij haar themakanalen Feest, Nederpop, Liefde en Puur zorgen voor een groter en breder aanbod aan Nederlandstalige muziek dan dat SterrenNL doet.

Beweringen AVROTROS

SterrenNL wordt geproduceerd door de AVROTROS en voert als slogan: "De nr.1 in Nederlandstalige muziek". Ook dit toont wederom aan dat het doel niet is extra service te bieden aan de luisteraars van NPO Radio 5, maar om luisteraars weg te halen bij 100% NL en andere soortgelijke radiozenders.

In de procedures die de afgelopen jaren omtrent SterrenNL zijn gevoerd en thans nog worden gevoerd stelt de AVROTROS dat SterrenNL wel degelijk, net als NPO Radio 5, een ouder publiek bereikt. NPO SterrenNL loopt echter niet mee in het maandelijkse Nationaal Luister Onderzoek dat door GfK wordt uitgevoerd. Alle partijen, en dus ook de NPO, committeren zich aan dát onderzoek maar de NPO laat SterrenNL er niet aan deelnemen. Luistercijfers van SterrenNL bestaan dus niet.

Als professionele marktpartij weet 100% NL echter wél wat ze zelf uitzendt en waarom, en kan eenvoudig constateren dat de SterrenNL programmering grote raakvlakken heeft met haar eigen programmering, zowel qua muziek als inhoudelijk/ redactioneel. 100% NL is puur entertainment en SterrenNL is dat eveneens. En 100% NL is net zo cultureel als SterrenNL.

Conclusie

NPO SterrenNL is géén themakanaal van NPO Radio 5 en als het geen themakanaal is is het een hoofdkanaal. Raakvlakken in de programmering zijn er gewoonweg niet tussen Radio 5 en SterrenNL. SterrenNL is géén rijk geschakeerd cultureel programma met de focus op muziek. Het betreft hier een nonstop-muziekcomputer die een playlist met actuele populaire Nederlandstalige muziek afdraait, onderbroken door een paar uur per dag populaire muziekprogramma's die 1-op-1 matchen met wat soortgelijke commerciële radiostations met Nederlandstalige muziek, waaronder 100% NL, ook uitzenden.

Het lijkt me overigens in de rede te liggen dat wanneer de NPO besluit dat een themakanaal van NPO Radio 2, hetgeen SterrenNL was voorafgaande aan 2016, niet langer aansluit bij NPO Radio 2; de NPO verzoekt om beëindiging van dat programmakanaal. Als de NPO zélf van oordeel is dat een themakanaal niet langer aansluit bij een bepaald hoofdkanaal, dan kun je niet het ooit weliswaar eens goedgekeurde aanbodkanaal voortzetten als themakanaal van een hoofdkanaal dat zelfs nog minder aansluiting heeft bij dat kanaal dan het eerdere hoofdkanaal.

Commissariaat voor de Media 25-09-2018

Per email: cvdM@cvdM.nl

Betreft: Handhavingsverzoek jegens NPO-themakanaal Sterren.NL

Geachte heer/ mevrouw,

RadioCorp B.V. is gevestigd te Naarden aan de Flevolaan 41, en is de exploitant van de landelijke commerciële radiozender 100% NL. Dit radiostation met hoofdzakelijk Nederlandstalige muziek zendt uit via het landelijke FM-kavel A9, DAB+ alsmede de analoge en digitale kabel, satelliet en online.

Daarnaast exploiteert RadioCorp B.V. ook een aantal van het hoofdkanaal 100% NL afgeleide themakanalen; te weten 100% NL Non Stop; 100% NL Feest; 100% NL Liefde en 100% NL Klassiekers. RadioCorp biedt amusement op de radio en via audiokanalen met een divers pallet aan programma's die allemaal met elkaar gemeen hebben dat ze hoofdzakelijk bestaan uit Nederlandstalige muziek.

Sterren.NL is een met publiek geld gefinancierd radiostation van de NPO dat via internet (en thans ook DAB+) een landelijk amusementsprogramma uitzendt dat (net als bij 100% NL) bestaat uit populaire Nederlandstalige muzieknummers gepresenteerd door populaire DJs.

In het Concessiebeleidsplan 2016-2020 van de NPO wordt het themakanaal 'Sterren.NL' omschreven als een afgeleide ('verdieping en verbreding') van het hoofdkanaal NPO Radio 5. Voor 2016 was - althans op papier- Sterren.NL een afgeleide van NPO Radio 2. De mediaregelgeving in Nederland verplicht de NPO om enkel themakanalen in de markt te exploiteren die afgeleiden zijn ('verdieping en verbreding') van de vijf hoofdkanalen van de NPO.

Sterren.NL kan echter in programmatisch opzicht wél een afgeleide ('verdieping en verbreding') worden genoemd van ons landelijke commerciële radiostation 100% NL, maar enig raakvlak met de programmering van NPO Radio 5, hetgeen zou moeten, is er in het geheel niet.

Ook het Commissariaat voor de Media heeft deze signalen meermalen bereikt. Zo schrijft de Rechtbank Midden Nederland in haar tussenuitspraak van 27 maart 2018 in overweging 10, dat er geen sprake is van een significante wijziging van het programma Sterren.NL ten opzichte van de periode dat Sterren.NL een themakanaal was van Radio 2 en nu dan van Radio 5. Omdat er door RadioCorp tot dusver géén handhaving was gevraagd omtrent het gegeven dat Sterren.NL in niets lijkt op hetgeen NPO Radio 5 uitzendt en er bij Sterren.NL dus géén sprake kan zijn van een verdieping en verbreding van NPO Radio 5, heeft de rechtbank Midden-Nederland deze kwestie verder buiten beschouwing gelaten.

Naar het oordeel van RadioCorp had het Commissariaat voor de Media, nu deze overweging via de Rechtbank Midden-Nederland tot hem is gekomen, al direct zelfstandig een onderzoek moeten opstarten naar de vraag of Sterren.NL überhaupt wel als afgeleide van NPO Radio 5 kan doorgaan. Immers, het is ook bij het CvdM bekend dat NPO Radio 2 en NPO Radio 5 beiden geheel verschillende radiostations (hoofdtaken) zijn.

De hoofdtaak van NPO Radio 2 is om met voornamelijk publiek geld de rechtstreekse concurrentie aan te gaan met de landelijke commerciële radiostations Sky Radio en Radio 10 en daarbij een (met succes!) zo hoog mogelijk marktaandeel te behalen in de voor adverteerders interessante doelgroep 20-49 jaar; terwijl NPO Radio 5 juist hoofdzakelijk muziek en gesproken woord uitzendt voor een doelgroep die ouder is dan 50 jaar. Het heeft ook geen zin voor de NPO om als hoofdtaak twee identieke landelijke radiostations te exploiteren die onderling met elkaar concurreren.

Dus de overweging van de Rechtbank Midden-Nederland in haar tussenvonnis van 27 maart 2018, dat Sterren.NL eerst een afgeleide was van de éne hoofdtaak en sinds 2016 een afgeleide van een gehele andere hoofdtaak (NPO Radio 5 die gericht is op een totaal andere doelgroep met een geheel ander programma) terwijl tegelijkertijd er geen sprake is van een significante wijziging van de inhoudelijke programmering van Sterren.NL, had het Commissariaat voor de Media toch aan het denken moeten zetten?

Voorafgaande aan de tussenuitspraak hebben RadioCorp; TV Oranje en andere partijen het signaal al afgegeven dat NPO Radio 5 en Sterren.NL in het geheel niets met elkaar te maken hebben (zonder op dit specifieke onderdeel tot dusver om handhaving te vragen) en moet het voor het Commissariaat voor de Media ook al duidelijk zijn geworden in het Concessiebeleidsplan van de NPO zélf dat Sterren.NL als afgeleide zou worden overgeheveld van NPO Radio 2 naar NPO Radio 5 (twee geheel verschillende radiozenders) terwijl er aan de inhoud van Sterren.NL zelf niets significant zou worden gewijzigd.

Hoe het ook zij, afgelopen vrijdag en zaterdag is ook vanuit de NPO zélf klip en klaar geworden dat Sterren.NL en NPO Radio 5 in niets op elkaar lijken en dat Sterren.NL in programmatisch opzicht op geen enkele wijze een afgeleide ('verdieping en verbreding') van NPO Radio 5 kan worden genoemd. Hiertoe hoeft slechts te worden verwezen naar de volgende twee openbare artikelen:

<http://www.radio.nl/816942/bert-kranenbarg-draait-twee-uur-smartlappen-uit-protest-op-radio-5>

<https://www.ad.nl/show/daniel-dekker-actie-kranenbarg-ongepast-en-oncollegiaal~a4b4ef4b/>

Uit beide gepubliceerde artikelen wordt duidelijk dat sowieso in 2016, 2017 en 2018 Sterren.NL géén afgeleide is van NPO Radio 5. Wel is men, zo stelt Sterren.NL-baas Daniël Dekker in het AD, al jaren bezig die koppeling tot stand te brengen. Maar jarenlange (en kennelijk tot dusver mislukte) pogingen tussen publieke omroepbazen om twee geheel verschillende met belastinggeld gefinancierde radiostations die in niets op elkaar lijken nader tot elkaar te brengen; houdt zeer zeker niet in dat het ene programmakanaal een afgeleide ('verdieping en verbreding') is van het andere kanaal.

Sterker nog: voordat een themakanaal überhaupt kan beginnen dient er al sprake te zijn van een duidelijke koppeling met het hoofdkanaal. Je kunt niet eerst een publiek themakanaal exploiteren; het in een papieren plan onderbrengen bij een hoofdkanaal, en daarna maar eens (tot dusver vergeefs) gaan proberen of die twee nader tot elkaar kunnen worden gebracht.

Wat het afgelopen weekend ook is gebleken is dat met ingang van januari 2019 het themakanaal Sterren.NL juist een programma krijgt op NPO Radio 5; in de vorm van twee uur Nederlandstalige muziek op de vrijdagmiddag. Het na een verloop van maar liefst 3 jaar in het huidige concessiebeleidsplan van de NPO reserveren van 2 uurtjes in de week voor een programma van een themakanaal op het daaraan op papier gekoppelde hoofdkanaal, is iets geheel anders dan dat het themakanaal een afgeleide is van het hoofdkanaal.

Feitelijk wordt de programmering van NPO Radio 5 gedurende twee uurtjes op de vrijdagmiddag met ingang van januari wél significant gewijzigd in een verwoede poging om de papieren koppeling tussen Sterren.NL en NPO Radio 5 in het concessiebeleidsplan 2016-2020 te rechtvaardigen.

Dit afgezien van de vraag of een Nederlandstalig muziekprogramma op een hoofdkanaal gedurende 2 uur op vrijdag wel voldoende is om het bestaan van een geheel apart themakanaal met -voor alle uren van de rest van de week- geheel ander programma dan Sterren.NL in de markt als rechtvaardiging kan gelden?

NPO Radio 5 voert iedere dag een consistente muziek- en presentatieprogrammering. Vanaf januari stopt deze programmering ineens gedurende 2 uur op de vrijdagmiddag om plaats te maken voor een geheel ander programma gericht op een geheel andere doelgroep met geheel andere muziek; om daarna weer verder te gaan. Ook dat maakt Sterren.NL géén afgeleide dan wel verdieping en verbreding van NPO Radio 5. In tegendeel: voor een themakanaal dat ver weg staat van alle 5 de hoofdkanalen van de NPO wordt op één van die hoofdkanalen twee uur zendtijd ingeruimd.

De Mediaregelgeving stelt evenwel niet dat het bestaansrecht van een themakanaal wordt gegarandeerd als dit kanaal in de toekomst een wekelijks programma krijgt op één van de hoofdkanalen; maar juist dat het themakanaal een afgeleide dient te zijn van een hoofdkanaal.

Op maandagavond 24 september plaatste het ANP de volgende reactie van de NPO zélf op het ANP-Net:

NPO past Radio 5 niet aan na stunt Kranenbarg

24-09-2018 | 18:54 | Woorden: 233 | BuzzE | Versie: 1 | Prioriteit: 3

HILVERSUM- Een grote groep luisteraars heeft behoefte aan meer Nederlandstalige muziek op NPO Radio 5. Dat is de reden dat SterrenNL, het digitale themakanaal voor Nederlandse muziek, voortaan zendtijd krijgt op Radio 5.

Dat meldt NPO maandag in reactie op de kritiek van dj Bert Kranenbarg. Deze draaide vrijdagmiddag twee uur lang Nederlandstalige muziek om de luisteraars duidelijk te maken wat de gevolgen zijn als per januari 2019 zijn programma op vrijdag plaats moet maken voor SterrenNL.

Naar eigen zeggen kreeg Kranenbarg honderden steunbetuigingen van luisteraars die hier ook niet op zitten te wachten. Maar NPO is niet van plan het voornemen voor de nieuwe vrijdagmiddagprogrammering om te gooien. "De schaarste in de zendtijd dwingt ons keuzes te maken", stelt een zegsman.

Community

Volgens Daniël Dekker, die zich al jaren hard maakt voor SterrenNL, is er bij NPO momenteel veel te weinig ruimte voor Nederlandstalige muziek. "Je hebt het over muziek die meer dan 2 miljoen mensen als favoriete voorkeur opgeven", legt hij uit. "De online community van SterrenNL groeit als kool. Het is niet meer dan logisch dat daar op de 'gewone' zenders ook ruimte voor wordt ingeruimd."

Dekker zegt niet per se dat de NPO Radio 5-luisteraars "behoefte hebben" aan de Nederlandstalige muziek. "Maar dit genre komt er heel bekaaid vanaf momenteel in Hilversum. En het past het meest bij het zenderprofiel van NPO Radio 5."

Dus: Sterren.NL -het digitale themakanaal voor Nederlandse muziek- krijgt -zo stelt de NPO zélf in een reactie gericht aan het ANP- **voortaan** zendtijd op NPO Radio 5. En volgens Sterren.NL zelf is er bij de NPO veel te weinig ruimte voor Nederlandstalige muziek en zou er op 'de gewone zenders' ook ruimte voor moeten worden ingeruimd.

Duidelijker kunnen we het niet maken. Op geen enkele wijze was Sterren.NL de afgelopen jaren een afgeleide van NPO Radio 5; hetgeen verplicht is conform de Mediaregelgeving. En met ingang van januari 2019 is daar de situatie dat er in de programmering van het hoofdkanaal NPO Radio 5 op vrijdagmiddag twee uur een programma van een themakanaal wordt uitgezonden. Maar zo zit de wet- en regelgeving rondom de NPO niet in elkaar.

DJ Bert Kranenbarg heeft gelijk! De luisteraars van NPO Radio 5 zitten niet te wachten op populaire Nederlandstalige muziek. Zij stemmen op NPO Radio 5 af voor geheel andere muziek en een geheel andere gesproken woordprogrammering. Luisteraars die wél graag naar Nederlandstalige muziek luisteren; kiezen voor 100% NL; Radio NL; Radio Continu; en ook het NPO-themakanaal Sterren.NL. Maar bij NPO Radio 5 komen ze in het geheel niet aan hun trekken omdat het hier totaal andere programmering betreft. Andersom geldt dat ook; nu DJ Bert Kranenbarg zélf al aangeeft honderden boze reacties te hebben ontvangen toen hij op NPO Radio 5 Nederlandstalige muziek begon te draaien.

Kortom, vanuit de NPO zélf is het nu ook onmiskenbaar duidelijk geworden dat het themakanaal Sterren.NL met vrijwel uitsluitend Nederlandstalige muziek; in de verste verte géén afgeleide ('verdieping en verbreding') is van het hoofdkanaal NPO Radio 5.

Het themakanaal Sterren.NL voldoet tevens niet aan het toetsingskader in de beleidslijn amusement. Het themakanaal Sterren.NL van de NPO zendt uitsluitend -net als commerciële concurrenten 100%

NL, Radio NL en Radio Continu alsmede vele tientallen online radiostations, amusement uit die voor het overgrote deel bestaat uit populaire Nederlandstalige muziek. Het enkele feit dat Nederlandstalige muziek populair is bij een substantieel deel van de Nederlandse bevolking is niet voldoende reden om daar de NPO een met publiek geld gefinancierd themakanaal voor te laten exploiteren. RadioCorp vraagt u dan ook om de programmering van Sterren.NL te toetsen op grond van het toetsingskader in de beleidslijn amusement, die bij dit handhavingsverzoek als bijlage wordt meegezonden.

Het Commissariaat voor de Media dient dan ook over te gaan tot handhavend optreden tegen de NPO en de NPO te dwingen de valse met belastinggeld gefinancierde reclamevrije concurrentie die commerciële radiostations met Nederlandstalige muziek zoals 100% NL ondervinden, op zo kort mogelijke termijn te beëindigen.

Hoogachtend,